

Landbruks- og matdepartementet

The Life Science Cluster

Oslo, 28.03.2022

Innspill til Bionova

Vi viser til regjeringens arbeid med å etablere Bionova, og takker for anledningen til å komme med innspill.

The Life Science Cluster en næringsklynge for aktører innen livsvitenskap med over 100 medlemmer innen helse, teknologi, marin og landbruk. Vi skal styrke samhandling og kunnskapsdeling i industri, akademisk, privat og offentlig sektor og slik bidra til flere nye arbeidsplasser innen internasjonalt konkurransedyktig eksportindustri.

Livsvitenskap utvikler løsninger som bidrar til bærekraftig mat, nye vaksiner og legemidler og bedre bruk av ressursene. Norge har unike forutsetninger for å utnytte synergiene mellom de fire sektorene helse, hav- skog- og landbruk, som til sammen utgjør livsvitenskapsnæringen.

Jordas naturressurser brukes opp 60 prosent raskere enn naturen kan produsere dem. Framtidens ressursutnyttelse må være mer bærekraftig. I dette ligger det store muligheter for Norge fordi vi har lang tradisjon og kompetanse på bærekraftig ressursutnyttelse. Kombinasjonen av ny teknologi og naturlige "verktøy" gir nye muligheter til å omdanne restra'varer til høyverdige produkter på tvers av sektorer og verdikjeder, og skape nye forretningsmuligheter på globalt nivå.

Bionova må arbeide for at innovasjoner innen biovitenskap og teknolog tas i bruk i landbruk, jordbruk og havbruk på en slik måte at det gir verdiskapning og arbeidsplasser. Dette er arbeidsplasser som gjerne kan ligge i distriktene. Slik viderefører livsvitenskap den lange norske tradisjonen med kunnskapsbasert bruk av biologiske materialer fra hav, landbruk og skog.

Om Bionova

Vi viser til Hurdalsplattformen, og regjeringens budsjettforlik med SV om Bionova.

Bionova må oppfylle to mål.

- Oppfyllelse av landbrukets klimaplan
- Omstilling til en verdiskapende bioøkonomi

Vårt innspill vil i hovedsak omhandle det siste punktet. Vi mener at varige løsninger på CO₂-reduksjon først kommer når de blir kommersielt lønnsomme. I overgangsfasen der disse løsningene skal utvikles blir derfor Bionova svært viktig. Dersom Bionova bidrar til å gjøre nye løsninger som reduserer CO₂ lønnsomme, vil endringene skje raskere.

Bionova skal bidra til implementering av klimatiltak i jordbruket, men samtidig må Bionova være med å sikre verdiskapning når jordbruk, skogbruk og havbruket omstilles til sirkulære næringer. Bionova må skape grobunn for, og gjødsle innovasjoner innen og på tvers av landbruket, skogbruket og havbruket. Målet må være en nasjonal sirkulær bioøkonomi med lønnsomhet for alle aktører i sirkelen.

Vi minner også om regjeringens eksportreform, der det skal velges ut områder som prioriteres. Bærekraftige løsninger i primærnæringene har et marked også internasjonalt. For å sikre at nyskapninger fra norsk helseindustri, skog, hav – og landbruk også gir eksportinntekter til Norge, bør livsvitenskap velges som prioriterte eksportområde. Det kan bli et betydelig bidrag til å nå målet om å øke eksporten utenom olje og gass med 50 prosent innen 2030. Eksempelvis var det i 2021 rekordhøy fiskeeksport med en verdi på 116,6 milliarder kroner. Innføring av bærekraftiges løsninger for eksempel innen fôr er helt nødvendig for at eksporten skal fortsette å øke.

Utfordringene

Vi ser i dag to hovedutfordringer ved å ta bruk bærekraftige innovasjoner og ved å etablere en sirkulær bioøkonomi.

1. For bønder og fiskeoppdrettere er kostnaden større enn utbyttet ved implementering av de fleste innovasjonene. Det hindrer bærekraftige løsninger i å komme inn på markedet.
2. Det er ikke tilrettelagt for skalering i tilstrekkelig skala for å dekke behovet i det norske markedet.

Bionova-tiltak

For å møte utfordringene beskrevet over må Bionova innrette tiltak som sikrer økonomisk bærekraft for alle involverte aktører i en sirkulær verdikjede. Bionova må redusere den økonomiske risikoen ved å utvikle, produsere og ta i bruk nye innovasjoner.

1. Bionova må redusere risikoen ved å lansere bærekraftige produkter i markedet, og spesielt løsninger som utfordrer eksisterende teknologi. Tiltakene må innrettes så «høyt opp» i verdikjeden som mulig. For eksempel at tiltaket rettes inn mot fôrprodusentene, slik at mer bærekraftig fôr er billigst, og dermed et opplagt valg for bonden. Det samme gjelder for biokull. Livsvitenskap vil tilby nye løsninger. At disse nye og mer bærekraftige løsninger utfordrer eksisterende løsninger må kjennetegne det grønne skiftet. På sikt vil de nye løsningene ikke bare være det mest bærekraftige miljømessig, men også de mest økonomisk bærekraftige.
2. Bionova må legge til rette for og støtte initiativ med mål om produksjon i en skala som kan dekke behovet i det norske markedet – og dersom bioressursene er tilgjengelige, også for eksport. Løsninger for mer effektiv bruk av bioressurser og bærekraftig matproduksjon hører hjemme i et internasjonalt marked. Bionova må redusere risiko og støtte skalering og pilotproduksjon som vil bidra til at bærekraftige produkter kommer opp i et tilstrekkelig volum og tar en større andel av markedet.

Det er også viktig at det er tilstrekkelig midler til løsninger som ikke er kommersielt tilgjengelige, men i en utviklingsfase, og at Bionovas rolle ses mot de andre virkemidler slik at støtte til kommersialisering av bærekraftige løsninger og produkter innen grønn og blå sektor ikke faller mellom to stoler.

Vurderingskriterer

Med to hovedmål for Bionova, må begge veie like tungt i kriterieutformingen for tiltak. Verdiskapning må veie like tungt som reduksjon av CO₂. Tiltak som kan vise til oppnåelse av begge, bør prioriteres.

Vennlig hilsen

Hanne Mette Dyrle Kristensen
CEO, The Life Science Cluster